

LEXIC ȘI TOPONIMIE DIN MOLDOVA

MIRCEA CIUBOTARU

Podul Alb, Podul Roș și Podul Verde

Acestea sunt trei repere toponimice înregistrate în ancheta dialectală¹ și cea toponimică în orașul Negrești (jud. Vaslui)². În general, denumirile podurilor sunt sintagme cuprinzând determinări adjectivale (*înalt, lung, mare, vechi* etc.), substantivale (*de fier, de piatră*), personale (*Podul Doamnei, Podul Hagiului, Podul Leloaiiei, Podul Lungului, Podul Turcului* și altele) sau toponimice (*Podul Coșnei, Podul Jijiei* etc.). Multe dintre acestea au devenit nume de localități (sate și orașe). În marile orașe vechi (Iași, București), ulițele podite cu scânduri groase erau numite în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea tot *poduri* (*Podul Domnesc, Podul Hagioaiei, Podul Vechi*, în Iași, *Podul Mogoșoaiei*, în București), iar cei însărcinați cu întreținerea lor erau podarii. Ne reține atenția aici motivația numelor acelor poduri de peste pâraie, în sintagme cu determinanți nume de culori.

În Iași, un pod de peste Bahlui era (și este încă, deși mutat pe un curs nou al râului) numit *Podul Roș*³, iar un fost sat, înglobat în satul Vladnicul, comuna Părincea, din județul Bacău, s-a numit de asemenea *Podul Roșu* (1871–1968). Un magistrat ieșean din perioada interbelică încerca explicația denumirii *Podul Roș*, presupunând că aceasta s-ar datora faptului că pe ulița care cobora de la Curtea Domnească spre Bahlui (strada Palat de astăzi) erau încă din secolul al XVIII-lea

¹ *Noul Atlas lingvistic al României. Moldova și Bucovina*, volum introductiv, *Date despre localități și informatori*, de Vasile Arvinte, Stelian Dumistrăcel, Ion A. Florea, Ion Nuță, Adrian Turculeț, București, 1987, p. 283. Aici este menționat doar *Podul Roș*.

² Podul Roș a fost un pod peste râul Bârlad, pe șoseaua spre stația CFR Negrești, înlocuit recent de un pod nou, alăturat. În apropiere, se varsă în râu un pâraiaș care desparte fostul târg de satul Negrești, pâraul *Sudol* (denumire veche) sau *Gârla de la Podul Roș* (perifrază înregistrată în ancheta dialectală). Podul Alb și Podul Verde au rămas neidentificate, deși numele nu sunt foarte vechi.

³ *Documente privitoare la istoria orașului Iași*, VII, Iași, 2005, editate de Ioan Caproșu, nr. 293, p. 392 (23 iunie 1777). Podul Roș a polarizat apoi numele unei mahalale (Mahalaua Podului Roș), adesea menționată în documente istorice, cf. *Tezaurul toponimic al României. Moldova*, vol. I, partea 1, p. 579 (s.v. *Iașii*).

casele prostituatelor, identificate prin perdelele roșii de la ferestre⁴. Intuiam că explicația este eronată, dar acum avem dovada certă că asemenea denumiri nu sunt metaforice, ci sunt motivate chiar de culorile menționate (de regulă, roșu și verde). Un dosar cuprinzând *Acta banilor cheltuiți pentru zugrăvitul parmaclăcurilor de pe la poduri pe drumul oștenesc*⁵ [de la Sculeni la Focșani, parcurs de armatele rusești, în timpul războiului ruso-turc și apoi al ocupației principatelor române din anii 1828–1834] este decisiv pentru înțelegerea motivației acestor hodonime, explicită până de curând în cazul Podului Roșu de la Negrești: balustradele metalice ale podului erau vopsite în roșu.

Tot în Iași, la marginea târgului, fusese în secolul al XVIII-lea un Pod Verde, probabil peste un pâraiaș care își avea izvorul în imediata apropiere a Bibliotecii Centrale Universitare „M. Eminescu” din prezent și curgea spre Râpa Galbenă⁶. Denumirea *Podul Verde* se va transfera asupra porțiunii de pe traseul drumului mare al Botoșanilor (ulterior strada Carol și apoi Bulevardul 23 August, Bulevardul Copou, azi Bulevardul Carol I), desigur începând de la fostul Pod Verde și cel puțin până la intersecția cu Drumul Sării (străzile Garabet Ibrăileanu și Vasile Pogor din prezent), porțiune podită în anul 1801⁷. Mai târziu, vechiul sistem al

⁴ Vasile Panopol, *Pe ulițele Iașului*, ediție de Mihai Sorin Rădulescu, București, Editura ALL, [2000], p. 27.

⁵ Arhivele Naționale Iași, *Vistieria Moldovei*, dos. 657/1832.

⁶ Ibidem, *Documente*, 793/21 (*Harta locului Sfântului Nicolaiu și a megieșilor cu care bisărica au avut pricină*, din 1807 iunie 20). În 1807, pâraul înainta până în marginea Uliței Păcurariului, unde nu mai exista podul verde. Ulterior, albia pâraului a fost umplută cu pământ, până la Râpa Galbenă. În această zonă, se adunau pâraiele de pe Dealul Copoului și nu este exclus ca podul să fi fost distrus de ploile torențiale din anul 1804, cf. „Ioan Neculce”, anul I, fasc. II, 1921, p. 27.

⁷ La 12 iunie 1801, Alexandru Ipsilant voievod dăruia vel-logofătului Iordache Cantacuzino o bucățică de loc domnesc din Muntenimea de Sus, loc ce fusese pe traseul Drumului Aparilor, atunci închis ca netrebuitor. Locul, care apare pe harta din 20 iunie 1807 mai sus menționată, avea capătul de răsărit „la podul ce s-au făcut acum pe Drumul Botoșanilor”: Th. Codrescu, *Uricariul*, X, Iași, 1888, p. 88. Cf. și Dan Bădărău și Ioan Caproșu, *Iașii vechilor zidiri până la 1821*, ediția a II-a, revăzută, Iași, Casa Editorială Demiurg, 2007, p. 280. Este evident faptul că nu la acest pod se referă trei documente din 1826, publicate de T. Pamfile sub titlul *A doua podire a Uliții Copoului din Iași, în vara anului 1826*, din „Miron Costin”, anul II, nr. 1, 1916, p. 8–12, cum crede Ion Mitan în lucrarea *Urcând Copoul cu gândul la Podul Verde*, ETP Tehnopress, Iași, f.a. [2006], p. 18. Din litigiul mahalagiilor din Muntenimea de Mijloc cu domnița Zoe Ghica, pentru îndreptarea și lărgirea podului făcut mai înainte de aceștia pe drumul cel mare al Copoului, drum strătmăt de domniță, care își lărgise cu mai mult de doi stânjeni ograda sa (unde se află astăzi și corpul vechi al Liceului „Mihai Eminescu”), precum și din menționarea locurilor boierilor Veisa și a uliței ce ducea spre biserica Bunei Vestiri rezultă limpede faptul că porțiunea podită de pe drumul Copoului era capătul de jos al străzii actuale Nicolae Bălcescu. Confuzia se datorează împrejurării că în veacurile al XVIII-lea și în prima jumătate a secolului următor toate ieșirile din Târgul de Sus spre nordul Iașilor erau drumuri ale Copoului (zona platoului de deasupra celor trei Muntenimi) și ale Botoșanilor, inclusiv străzile de

podirii străzilor fiind depășit, a început pavarea ulițelor din Iași cu pavele de piatră și apoi cu pavele de lemn hexagonale⁸. În toamna anului 1833, s-a proiectat șoseaua drumului Botoșanilor de la rohatca Copoului (situată la colțul de nord-est al parcului Copou de astăzi) și „până în margine târgului, undi au fost Podul Verde, și până acolo undi ulița să găsește pardosită cu piatră”⁹. Este clar, așadar, că la acea dată fusese pavată cu piatră fosta Uliță Sârbească (azi strada Lăpușneanul), de la hanul lui Petrea Bacalu (de lângă fosta Academie Mihăileană) și până la începutul Drumului Păcurarilor, unde va fi fost Podul Verde, la marginea târgului, iar de acolo, în sus, Drumul Copoului era podit. Interesele unor mari boieri (Sturza, Ghica, Cantacuzino, Balș, Catargiu), care aveau deja case mari pe Ulița Podului Verde în primele decenii ale secolului al XIX-lea¹⁰, explică faptul că după 1833 partea de uliță podită cu scânduri a fost pardosită cu piatră de la fostul Pod Verde și până la casa vistiernicului Gheorghe Ghica (aflată pe locul aripei de nord a Universității „Alexandru Ioan Cuza”) și doar șoseluită de acolo și până la rohatca Copoului¹¹. După dispariția podelei de pe uliță, denumirea *Podul Verde* nu a mai dăinuit, mai ales pentru că acest traseu era deja considerat în 1832 ca fiind un segment al Uliței Mari, care se întindea de la curtea domnească și până la bariera Copoului¹². O altă explicație a acestui hodonim nu poate fi admisă¹³.

astăzi Sărăria, Sf. Atanasie, Mihail Kogălniceanu și Lascăr Catargi, nu numai bulevardul numit *Copou* după 1990. În acest sens, sunt grăitoare actele publicate de Ioan Caproșu, în *Documente privitoare la istoria orașului Iași*, VI, 2004, p. 306–307, nr. 357 (2 aprilie 1761), p. 354, nr. 384 (13 iulie 1761), p. 402, nr. 443 (20 mai 1762), p. 463, nr. 527 (12 august 1763); *ibidem*, VII, 2005, p. 531, nr. 398 (18 aprilie 1779), p. 551, nr. 421 (24 august 1779), p. 557, nr. 425 (5 septembrie 1779), p. 623, nr. 475 (1 iunie 1780); *ibidem*, VIII, 2006, 45–46, nr. 29 (5 iunie 1781), p. 413–414, nr. 326 (24 noiembrie 1785).

⁸ Mașina de făcut pavele din butuci groși a fost instalată în anul 1849 în Mahalaua Sărăriei: Arhivele Naționale Iași, *Secretariatul de Stat al Moldovei*, dos. 1649, vol. I/1847–1857, f. 132^f.

⁹ Arhivele Naționale Iași, *Isprăvnicia ținutului Vaslui*, tr. 726, op. 813, dos. 128, f. 5^f. Simpla pietruire a ulițelor a produs un mare disconfort îndeosebi călătorilor cu trăsuri, fapt consemnat în mărturiile ale epocii, încât a fost necesară pardosirea cu pavele de piatră. Pe Ulița Mare din Iași, operațiunea era proiectată pentru vara anului 1837 și avea în vedere traseul de la biserica Sf. Andrei, de pe Podul Lung, și până în șoseaua Păcurarului, din sus de casa Cremenalului, adică până la începutul Uliței Podului Verde: Arhivele Naționale Iași, *Secretariatul de Stat al Moldovei*, dos. 337/1835–1842, f. 26^{r-v}.

¹⁰ Dan Bădărău și Ioan Caproșu, *op. cit.*, p. 321–325.

¹¹ Aceasta era situația Uliței Podului Verde în anul 1844, cf. N. A. Bogdan, *Orașul Iași*, ediția a 2-a, Iași, 1914, p. 87.

¹² Arhivele Naționale Iași, *Secretariatul de Stat al Moldovei*, dos. 131/1832–1835, f. 30^f.

¹³ Ion Mitan, *op. cit.*, p. 17, crede că determinantul *verde* ar fi fost motivat de faptul că Drumul Copoului era mărginit de vii și de livezi și „mijlocit – se zicea” [adică denumirea aceasta ar fi fost justificată] și de culoarea verde a rohăcii (barierei) de la capătul său de sus, toate aceste afirmații fiind, evident, simple presupuneri, fără nici o bază documentară și o logică a denominației toponimice.

Târgul Cucului

Un loc din perimetrul vechiului Târgul Făinii din Iași a început să fie numit, de pe la sfârșitul secolului al XVIII-lea¹⁴, *Târgul Cucului*. Sinonimia, parțială¹⁵, din enunțul „Târgul Făinii, ce-i zic acum Târgul Cucului” (1816 octombrie 24)¹⁶ dovedește crearea relativ recentă a acestui al doilea nume. Explicația denumirii nu este facilă, căci o naivă presupunere despre cucii care cântau prin copacii ce mărgineau odinioară orașul, înregistrată cu tot atâta credulitate gazetărească¹⁷, nu este decât o tipică etimologie populară. Nu poate fi admisă nici motivația imaginată de Ion Popescu-Sireteanu, care considera că Târgul Cucului ar fi „locul de târg care a aparținut unui proprietar numit *Cucu*”¹⁸ – idee regăsită și la C. Cihodaru, care vedea o relație între prezența la Iași a unei Ilinca Cuculeasa (30 octombrie 1783), văduva negustorului brașovian Vasile Cucu, și Târgul Cucului¹⁹ –, pentru că nici un târg nu putea exista în vechile orașe pe o proprietate privată, ci numai pe loc gospod, fapt determinat de obligativitatea plății taxelor (mortasipia) ce asigurau venitul domniei (sau al Mitropoliei, în București).

¹⁴ Toponimul nu apare în bogata colecție *Documente privitoare la istoria orașului Iași*, vol. I–X, editată de Ioan Caproșu, care cuprinde documente dintre anii 1408 și 1800.

¹⁵ Cele două denumiri, cea dintâi fiind mult mai veche, au fost active în prima jumătate a secolului al XIX-lea într-o utilizare sinonimică probabil rară. *Târgul Făinii Vechi sau Târgul Cucului* mai apare doar în 1847, cf. *Tezaurul toponimic al României. Moldova*, vol. I, partea 1, p. 574 (s.v. *Iașii*).

¹⁶ Biblioteca Academiei Române, *Creșterea colecțiilor în anul 1909*, București, 1909, p. 206.

¹⁷ Explicația a fost oferită de ingenera Sanda Toma ziaristului Iustin Heisu, pentru „Evenimentul” (Iași), 8 aprilie 2000, p. 9. O regăsim și la Ion Mitican, în lucrarea *Din Târgu Cucului în Piața Unirii. Itinerar sentimental*, Iași, ETP Tehnopress, [2003], p. 8: „Cândva, prin părțile acestea fusese marginea de răsărit a Iașilor și o rariște de huci răpoasă – ori poate un rețiu (pădure tânără) prin care zburau păsărelile și-și strigau arar numele cucii, până ce Alexandru Lăpușeanu a adus pe coasta Bahluiului reședința de la Suceava (1564)...”. Ne aflăm în deplină imaginație... sentimentală, dublată de „probe” documentare invocate fără simț critic, fiindcă un Rădiul Cucului, cu o vie deasupra sa, atestat la 20 ianuarie 1741 (*Documente privitoare la istoria orașului Iași*, V, Iași, 2001, editate de Ioan Caproșu, nr. 6, p. 4) și presupus de Ion Mitican că ar fi fost odinioară la marginea târgului, se afla în hotarul siliștelor Costuleni și Căuești (*Catalogul documentelor moldovenești din Direcția Arhivelor Centrale*, V, București, 1974, nr. 757, datat 11 iunie 1708). Nici strada Pădure din imediata vecinătate a Târgului Cucului nu „amintește după tradiție [?] drumul croit printre pripoare spre vechiul codru păstrat multă vreme... în jurul târgului”, ci conservă un nume de persoană, atestat în Iași începând din secolul al XVII-lea (Pădure, meșter tipograf), cf. *Istoria orașului Iași*, redactori responsabili Constantin Cihodaru și Gheorghe Platon, I, Iași, Editura Junimea, 1980, p. 282.

¹⁸ *Vechi nume românești (Memoria limbii române, IV)*, Iași, 2003, p. 172.

¹⁹ *Istoria orașului Iași*, p. 399.

Existența altor locuri cu aceeași denumire, în București²⁰, în Vaslui²¹, precum și fostul sat Târgul Cucului, înglobat în satul Dumbrăveni, din comuna omonimă, județul Vrancea, ne obligă să admitem o circulație generală a sintagmei, înregistrată de Iordache Golescu²², și să-i căutăm un sens metaforic, adecvat desemnării unor târguri (locuri de schimb comercial). Legende și credințele populare despre cuc, pasăre sfântă, prevestitoare a primăverii și a sortii, invocată în poezia de dragoste, dar și simbol al nestatorniciei și singurătății²³, precum și expresiile *lapte de cuc* și *a umbla de flori de cuc* nu sugerează vreo motivare a toponimului²⁴. Dar sintagma *vama cucului*, care în argoul contrabandiștilor desemna locurile ascunse de trecere peste graniță sau pe lângă orice loc unde se plătea o vamă (fiindcă despre cuc se crede că își depune ouăle în cuib străin, fără vreo „răsplată”), pare a fi în relație cu *târgul cucului*, denumire metaforică pentru un loc în care, din cauza îmbulzelii, ca într-un târg cu de toate, inclusiv de vechituri²⁵, precum într-un talcioc, așa cum a fost Târgul Cucului din Iași până prin anul 1965, micii și numeroșii vânzători, în majoritate evrei, puteau evita plata taxelor (vama) de târg, practicând un comerț la limita legalității²⁶.

Vlaștină

Iorgu Iordan nota că a auzit adesea, între cele două războaie, cuvântul *vlaștină* la Buzău, mai ales în contextul *Cutare își face vlaștină mai mult la noi*, de

²⁰ V.A. Urechia, *Istoria românilor*, VII, București, 1894, p. 547 (anul 1798), A. Papiu Ilarian, *Tesauru de monumente istorice pentru România*, II, București, 1863, p. 342 (anul 1809); V.A. Urechia, *op. cit.*, X, București, 1900, p. 953 (anul 1813), 955 (anul 1814). G.I. Ionescu-Gion, *Istoria Bucureștilor*, București, 1899, p. 462, 581, menționează Târgul Cucului alături de alte trei târguri, unde se vindeau și mărfuri de brașovenie, dar nu-l localizează în hotarul orașului. Alexandru Predescu, în *Dâmbovița, apă dulce*, București, Editura Albatros, 1970, p. 111, îl indică pe lângă biserica Sf. Gheorghe cel Nou, pe malul unui lac, format pe fostul pârâu Bucureștioara, cu „sălcii pletoase și hâțiș de luncă, de unde în fiecare primăvară bucureștenii ascultau cântecul cucului. Fiind loc umbros și cu apă pentru adăpatul vitelor de povară, curând s-a născut aici un târg căruia oamenii i-au zis Târgul Cucului”. În această reconstrucție, fantezia este debordantă, iar emulii ieșeni au avut ceva de învățat de la maestrul bucureștean.

²¹ Direcția Generală a Arhivelor Statului, *Colecția dr. Constantin I. Istrati (1429–1945). Inventar arhivistic*, București, 1988, nr. 2066 (1865 august 9).

²² *Pilde, povăzuirii i cuvinte adevărate și povești*, din *Scrieri alese*, ediție și comentarii de Mihai Moraru, București, Cartea Românească, 1990, p. 255, unde găsim zicala „Dooă muieri și o găscă face Târgul Cucului”, referitoare desigur la târgul foarte aglomerat din București, zicală pe care colegătorul a glosat-o astfel: „Arată gălăgia și zgomotul ce fac muierile când vorbesc, fie cât dă puține”.

²³ S. Fl. Marian, *Ornitologia populară română*, I, Cernăuți, 1883, p. 1–49.

²⁴ Ion Mitican, în *Din Târgul Cucului...*, p. 13, a menționat și aceste expresii, presupunând o posibilă legătură a lor cu toponimul în discuție.

²⁵ N.A. Bogdan, *op. cit.*, p. 84.

²⁶ Sintagma *vama cucului* este invocată și de Ion Mitican, *op. cit.*, p. 13, care își imaginează că unii evrei viețuitori în Târgul Cucului veniseră în Moldova prin Vama Cucului [?], fapt ce ar putea explica apariția primului toponim.

unde deduce sensul „a-și petrece timpul”²⁷. DLR, t. XIII, partea a 3-a, preia ca atare aceste informații și declară etimologia ca necunoscută.

Cu aceste sumare date și cu o singură sursă, termenul rămâne destul de obscur. Un document istoric inedit, un zăpis original din 16 iunie 1691²⁸, lămurește cel puțin înțelesul primar al cuvântului și oferă o soluție etimologică. La acea dată, o Anghelița din satul Popi, de la nord de Tecuci (sat ulterior dispărut, dar cu atestări din prima jumătate a secolului al XIX-lea, ca trup al moșiei Țigănești²⁹), vindea un răzor de doisprezece pași în frunte, care se întindea din apa Bârladului și până în bahnă clucerului Ilieș. Un alt răzeș vindea și el aceluiși cumpărător un răzor de douăzeci de pași, desigur alăturat, tot din apa Bârladului și *până în baltă, din vlaștină*, și alți zece pași în frunte *la movilă iarăși în vlaștină*. Un al treilea răzor vândut, de doisprezece pași, mergea iarăși *din apa Bârladului până în bană* (sic!).

Prima constatare este aceea că sensul termenului *vlaștină*, glosat de Iorgu Iordan (și admis de DLR), este o deviație semantică metaforică a unui înțeles care trebuie dedus din contextul documentului citat. Este evident că *vlaștina* din 1691 era un teren de pe malul stâng al Bârladului, între albia râului și o bahnă din șes. Apoi, trebuie să cenzurăm prima tentație de a considera termenul ca o variantă (eventual greșeală, posibilă) a cuvântului *mlaștină*, fiindcă nimeni nu vindea (și nici cumpăra) răzoare (care nici nu puteau exista) în asemenea locuri nefolositoare. *Vlaștină*, cu sensul sau primar, este un entopic care nu a fost fișat pentru glosarul din *Chestionar toponimic și entopic general cu un glosar de entopice onomasiologic* (Iași, 1978)³⁰, pentru că înțelesul considerat de Iorgu Iordan nu corespundea acestei clase lexicale. Conținutul semantic și expresia cuvântului ne trimit spre termenii de origine slavă care formează câmpul semantic ‘loc umed, mlăștinos’, bogat ilustrat și de toponime, dintre care unele au fost obiectul unor ample discuții³¹.

Din anchetele dialectale și toponimice din Moldova, a ieșit la iveală cuvântul *vlașcă*, confirmat apoi și de documente scrise, apelativ (entopic) necunoscut

²⁷ *Note de lexicologie românească*, V, în „Studii și cercetări lingvistice” (SCL), XXX, 1979, nr. 1, p. 97–98.

²⁸ Arhivele Naționale București, *Documente istorice*, CCLXXX/31. Copie xerox transmisă de dl Ion T. Sion, prin amabilitatea dlui Ioan Caproșu, care ne-a semnalat prezența termenului necunoscut până acum în documente.

²⁹ *Tezaurul toponimic al României. Moldova*, Volumul I, *Repertoriul istoric al unităților administrativ-teritoriale 1772–1988*, partea a 2-a, București, 1992, s.v. *Popii*³.

³⁰ Elaborat de Dragoș Moldovanu.

³¹ Mircea Ciubotaru, *Revizuire toponimice: Vlașca și Vlășia*, în „Studii și cercetări de onomastică” (SCO), Craiova, 5, 2000, p. 73–122, și *Entopice de origine slavă din câmpul semantic al noțiunii ‘loc umed, mlăștinos’ și reflexul lor toponimic*, în „Anuar de lingvistică și istorie literară” (ALIL), t. XLII–XLIII, 2002–2003, p. 119–138.

dictionarelor și glosarelor, pe care l-am identificat ca bază lexicală pentru regionimul *Vlașca*, denumirea fostului județ din Țara Românească, considerat în literatura istorică un etnonim și mult invocat în sprijinul tezei prezenței românilor (vlahi) și în zona de câmpie, nu numai montană, în perioada etnogenezei lor. Termenul a fost înregistrat în DLR, t. XIII, partea a 3-a, acceptându-se și etimologia propusă de noi, în legătură cu v.sl. *влага* „umezeală”. Din această serie onomasiologică face parte și entopicul *vladnic*, cu același etimon slav, termen pe care însă dicționarul citat îl consideră cu etimologie necunoscută³².

Cuvântul *vlaștină* poate fi explicat ca un derivat românesc din *vlașcă* + suf. *-in(ă)* și cu acomodarea fonetică *-șc- > -șt-* (**vlașcină > vlaștină*), cf. *vrașcină/vraștină* „vraf” (DLR). Acest sufix de origine slavă este foarte productiv, îndeosebi în derivarea unor cuvinte românești deja derivate (în română sau slavă) cu sufixul *-iște*, specializat în crearea de termeni entopici cu sensul local și colectiv „loc unde este.../a fost...”: *bob > bobiiște > bobiiștină*, *cânepă > cânepiște > cânepiștină*, *cucuruz > cucuruziște > cucuruzăștină* (prin disimilare), *curechi > curechiște > curechiștină*, *gunoi > gunoiște > gunoiștină*, *mazăre > mazăriște > mazăriștină*, *mălai > mălăiște > mălăiștină*, *miriște > miriștină*, *păpușoi > păpușoiște > păpușoiștină*, *rogoz > rogoziște > rogozăștină* (prin disimilare), sau *cosi(re) > cosiște > cosiștină / cosaștină* (prin disimilare), *împărți(re) > împărțiște > împărțiștină* (prin disimilare). În alte apelative, derivarea s-a realizat doar cu sufixul *-in(ă)*, ca în *frunzulină*, *leurdină*, *păiușină*, *păpușoină* etc.

Nu este exclus însă un împrumut v.sl. **vlaština* < v.sl. **vlaktina* < v. sl. *vlaka*, cf. *mlaștină* < v.sl. **mlaština* < v.sl. **mlaktina* (DLR) < *mlaka*.

În privința semantismului cuvântului *vlaștină*, trebuie să mai constatăm că sensul înregistrat (corect?) de Iorgu Iordan ar putea fi mai curând acela de „loc unde lăncezești”, „loc unde se stă fără nici o treabă”, cf. „a bălți (apa)”. Apoi, trebuie observat că, față de baza *vlașcă*, derivatul *vlaștină* va fi adăugat trăsătura distinctivă „unde a fost...”, ceea ce explică faptul că în *vlaștină* de la 1691 erau răzoare (de fânețe), locul *mlaștină*, băhnos din șesul Bârladului rămânând în capătul lor. Așadar, înțelesul acestui entopic era identic cu acela, identificat de noi, al termenilor *vladnic* (cu var. *hlamnic*, *vlamnic*, *vlanic*, *vlainic*) și *volocă*, aceștia desemnând locuri pe șesurile unor pâraie, umede, dar nu băhnoase, bune pentru fânețe și uneori arabile.

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”
Iași, Bulevardul Carol, nr. 11

³² Sub *vladnic*² se înregistrează un cuvânt inexistent în limba română, folosit, din eroare, de Alexandru Odobescu probabil cu sensul de „rezistent, solid”, prin confuzie cu termenul *vladnic*¹, considerat în dicționarele vremii sale și de mai târziu ca având același înțeles.